

Sygn. akt VIII Cz 144/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSO Małgorzata Kończal (spr.),

Sędziowie SO Marek Lewandowski, SO Jadwiga Siedlaczek

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2014 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko dłużnikowi G. P.

o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 6 lutego 2014 r.

sygn. akt I Co 5844/13

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

1) nadać klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 29 października 2003 r. wystawionemu przez (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną w L. na rzecz wierzyciela (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.,

2) zasądzić od dłużnika G. P. na rzecz wierzyciela (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. kwotę 127 (sto dwadzieścia siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania klauzulowego,

II. zasądzić od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Toruniu oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego w trybie art. 788 § 1 k.p.c. Sąd ten wskazał, iż wierzyciel powołując się na następstwo prawne będące skutkiem przelewu przedstawił wprawdzie umowę z podpisami urzędowo poświadczonymi, jednak nie precyzuje ona jakie wierzytelności były przedmiotem przelewu, odsyłając w tym zakresie do załączników; wierzyciel nie przedstawił jednak oryginałów tych załączników ani ich odpisów, a jedynie kopię fragmentu jednego z załączników a zatem wyciąg z tego dokumentu. Poza zaś wyraźnie określonymi wyjątkami, kodeks postępowania cywilnego nie dopuszcza możliwości przedstawiania wyciągu z dokumentowy zamiast oryginału.

Wierzyciel złożył zażalenie na powyższe postanowienie, podnosząc, że w prawidłowy sposób wykazał przejście uprawnień w zakresie wierzytelności objętej tytułem wykonawczym, którego dotyczy wnioski. Umowa przelewu została zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi, do wniosku został dołączony odpis tej umowy poświadczony za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie profesjonalnego pełnomocnika, który poświadczył tym samym istnienie dokumentu źródłowego o treści takiej samej jak odpis. Integralną część umowy stanowią podpisane przez strony umowy załączniki zawierające szczegółowe wykazy indywidualnie oznaczonych dłużników i przysługujących wobec nich wierzytelności. Z uwagi na to, że załączniki obejmują wierzytelności, których wnioski nie dotyczy i tym samym zawierają dane stanowiące tajemnicę bankową, do zachowania i przestrzegania której obowiązany jest Bank, przekazywanie do Sądu wraz z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności odnoszącym się do jednej tylko wierzytelności pełnego wykazu nabytych wierzytelności nie było celowe, tym bardziej że w takiej sytuacji zachodziłaby konieczność wyłączenia dokumentu z akt sprawy i jego zabezpieczenia w sposób wyłączający dostęp osób trzecich. Niezależnie od tego, przekazanie do sądu pełnego wykazu nabytych wierzytelności byłoby znacznie utrudnione z uwagi na rozmiary i obszerność tego załącznika (liczy 1587 stron i obejmuje (...) wierzytelności).

W związku z tym, w celu potwierdzenia, iż na mocy wskazanej umowy na skarżącego przeszło uprawnienie do dochodzenia przedmiotowej wierzytelności, przedstawił on jedynie wyciąg z listy wierzytelności wymienionych w załączniku nr 1 umowy poświadczony za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie profesjonalnego pełnomocnika. Poświadczony przez pełnomocnika odpis dokumentu ma charakter dokumentu urzędowego w tym znaczeniu, że potwierdza się w nim z mocą dokumentu urzędowego istnienie dokumentu "źródłowego" o treści takiej samej jak odpis. Złożenie takiego dokumentu jest zatem wystarczające dla zrealizowania funkcji przewidzianej w art. 788 § 1 k.p.c. dla dowodu z dokumentu.

Jak zauważył skarżący, wyciąg z listy wierzytelności wymienionych w załączniku nr 1 umowy nie został, bo nie mógł zostać opatrzony podpisem - przez strony umowy, podpisane bowiem zostały poszczególne załączniki zawierające pełny wykaz cedowanych wierzytelności, a wnioskodawca do wniosku nie dołączył załącznika do umowy, a jedynie wyciąg z tego załącznika. O tym, że załączniki do umowy podpisane zostały przez strony umowy w obecności notariusza, świadczy natomiast klauzula notariusza sporządzona na tę okoliczność na karcie trwale związanej z umową przelewu wierzytelności - notarialne poświadczenie podpisów złożonych na umowie odnosi się przecież do całej umowy, a więc i stanowiących jej integralną część załączników.

Powołując się na przedstawioną argumentację skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie wniosku w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania klauzulowego i zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 788 § 1 k.p.c. jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Ustawodawca nie sprecyzował w art. 788 § 1 k.p.c., jakie dokumenty urzędowe lub prywatne z podpisem poświadczonym stanowią dowód przejścia uprawnienia lub obowiązku. Pozostawił więc sądowi klauzulowemu decyzję, czy dołączony do wniosku dokument jest wystarczający do nadania klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnienia lub obowiązku, czy nie.

Z treści art. 788 § 1 k.p.c. jednoznacznie wynika, że przejście uprawnień lub obowiązków po powstaniu tytułu egzekucyjnego można wykazać za pomocą tylko dwóch środków dowodowych: dokumentu urzędowego lub dokumentu prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym. W judykaturze za utrwalone należy uznać stanowisko, że z dokumentów tych powinno jasno wynikać, że z uwagi na spełnienie wszystkich niezbędnych warunków skutek w postaci przejścia praw rzeczywiście nastąpił (uchwała SN z 7 lutego 1997 r., III CZP 125/96, OSNC z 1997 nr 5 poz. 51; uchwała SN z dnia 19 marca 2009 r., III CZP 5/2009 OSNC z 2010 nr 1 poz. 3).

Na tle art. 788 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 grudnia 2010 r. (III CZP 98/10, Lex 653573) przyjął, że w postępowaniu klauzulowym dopuszczalne jest przedstawienie – zamiast oryginału dokumentu – jego poświadczony odpis. Uzasadniając to stanowisko Sąd Najwyższy uznał, że z art. 13 § 2 k.p.c. wynika obowiązek odpowiedniego stosowania przepisów o procesie także w innych postępowaniach. Przepisy regulujące postępowanie klauzulowe nie wyłączają wprost odpowiedniego stosowania w nim art. 129 § 2 k.p.c. Przeciwno stosowaniu przepisu art. 129 § 2 k.p.c. w postępowaniu klauzulowym nie przemawia także charakter tego postępowania. Jest ono w porównaniu z postępowaniem rozpoznawczym postępowaniem uproszczonym i sformalizowanym, w którym dowód z dokumentów odgrywa podstawowe znaczenie. Funkcja dowodowa dokumentów w tym postępowaniu sprowadza się do ograniczenia dostępnych środków dowodowych, co nie oznacza, że służą one innym celom niż wykazanie określonych faktów. Prowadzenie dowodów w ramach postępowania klauzulowego nie różni zatem tego postępowania w sposób istotny od przeprowadzania dowodów w postępowaniu rozpoznawczym, w którym art. 129 § 2 k.p.c. niewątpliwie ma zastosowanie. Charakter postępowania klauzulowego także nie przemawia za potrzebą korzystania w tym postępowaniu wyłącznie z oryginałów dokumentów w celu zapewnienia należytej ochrony praw jego stron, a w szczególności dłużnika. Zgodnie z art. 129 § 3 k.p.c., poświadczenie zgodności z oryginałem odpisu dokumentu przez występującego w sprawie pełnomocnika strony w osobie, np. radcy prawnego nadaje temu poświadczeniu charakter dokumentu urzędowego. Oznacza to, że poświadczony przez pełnomocnika odpis dokumentu ma charakter dokumentu urzędowego w tym znaczeniu, że potwierdza się w nim z mocą dokumentu urzędowego istnienie dokumentu "źródłowego" o treści takiej samej jak odpis. Złożenie takiego dokumentu jest zatem wystarczające dla zrealizowania funkcji przewidzianej w art. 788 § 1 k.p.c. dla dowodu z dokumentu.

Z tych względów zdaniem Sądu Okręgowego na gruncie art. 129 § 3 k.p.c. w zw. z art. 788 § 1 k.p.c. nie ma przesłanek, aby kwestionować wartość dowodową przedłożonych w niniejszej sprawie dokumentów w postaci uwierzytelnionego przez radcę prawnego odpisu umowy cesji z podpisami notarialnie poświadczonymi oraz załącznika wskazującego na cedowaną wierzytelność. Nie sposób zatem zgodzić się ze stanowiskiem, że wierzyciel nie wykazał skutecznie przejścia uprawnienia objętego wskazanym we wniosku tytułem egzekucyjnym. Argumentacja, jaką posłużył się Sąd I instancji, oddalając wniosek, nie jest przekonująca. Argumenty te podważył skutecznie skarżący w środku odwoławczym, powołując się na uzasadnione przyczyny niedołączenia do wniosku dokumentów w kształcie i formie wymaganej przez Sąd a quo.

Trafność przedstawionej tezy wzmacnia dołączenie przez wnioskodawcę do wniosku wyciągu z ksiąg bankowych z dnia 22 listopada 2013 r.

Z przedstawionych powodów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego i zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz § 10 pkt 13 i § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490). W skład kosztów postępowania przed Sądem I instancji wchodzi: opłata od wniosku w kwocie 50 zł, wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 60 zł i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W skład kosztów za instancję odwoławczą wchodzi: opłata od zażalenia (30 zł) i wynagrodzenie radcy prawnego (60 zł).